

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 471/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 5, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Stk/3/2023 z 27. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a svojho práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) označeným rozsudkom najvyššieho správneho súdu. Napadnutý rozsudok navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznanie finančného zadostučinenia v sume 10 000 eur a žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledovný stav veci:

3. Sťažovateľ je znalcom zapísaným v zozname znalcov, prekladateľov a tlmočníkov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“ alebo „ministerstvo spravodlivosti“) pre odbor psychológie, odvetvie klinickej psychológie dospelých a psychológie sexuality. V kontexte súdneho konania o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu si otec dieťaťa ako jedna z procesných strán predmetného konania u sťažovateľa objednal znalecký posudok, ktorého predmetom bolo odpovedať na otázky týkajúce sa charakteru otca, jeho intelektu

a psychického stavu, kompetencie vychovávať dieťa a sklonu otca ovplyvňovať dieťa. Svoj posudok predložil 21. decembra 2016.

4. Proti znaleckému posudku a postupu sťažovateľa podala matka maloletého dieťaťa podnet ministerstvu ako orgánu dohľadu. Ministerstvo na konci správneho konania v rozhodnutí z 20. decembra 2017 dospelo k záveru, že sťažovateľ sa viacerými porušeniami dopustil správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase podania znaleckého posudku (ďalej len „zákon o znalcoch“). Ministerstvo sťažovateľovi vytklo viacero pochybení, od niektorých čisto formálneho charakteru (nesprávne členenie posudku, nevyplnenie jednej kolónky na titulnej strane, nesprávne znenie znaleckej doložky) až po závažné porušenia, akými boli vytykaná nepreskúmateľnosť niektorých častí posudku (neodôvodnenie záveru o vyššej miere „sociálnej, kultúrnej a náboženskej tolerancie“ rodiny otca, nepriloženie alebo nedostatočná identifikácia niektorých podkladov, z ktorých vychádzal) a formulovanie záverov nad rámec zadania (hodnotenie sklonov matky negatívne ovplyvňovať maloletú v neprospech otca, hodnotenie úrovne vyspelosti matky, pričom matku navyše ani nevyšetril) a nad rámec svojho oprávnenia (hodnotenie formálnych náležitostí posudkov iných znalcov a hodnotenie zaujatosti inej znalkyne, ako aj hodnotenie predpokladov matky na výchovu maloletej, ktoré spadá pod odvetvie poradenskej psychológie).

5. Ministerstvo sťažovateľovi uložilo peňažnú pokutu vo výške 550 eur. Pri stanovovaní sankcie ministerstvo vzalo do úvahy fakt, že sťažovateľ sa predmetných porušení dopustil z vedomej nedbanlivosti (teda nie úmyselne) a že za 22 rokov znaleckej činnosti nebol právoplatne postihnutý za správny delikt znalca a išlo o vôbec prvé konanie o inom správnom delikte, ktoré bolo voči nemu za celú kariéru začaté. Na základe týchto poľahčujúcich okolností ministerstvo vylúčilo uloženie najprísnejších možných sankcií (vyčiarknutie zo zoznamu znalcov a dočasný zákaz výkonu znaleckej činnosti). Na druhej strane podľa ministerstva vzhľadom na vysokú závažnosť niektorých pochybení (nepreskúmateľnosť častí posudku a vyjadrovanie sa nad rámec oprávnenia) ministerstvo nepovažovalo ani uloženie iba písomného napomenutia za dostačujúcu sankciu. Ministerstvo teda usúdilo, že vhodnou sankciou bude peňažná pokuta, pričom sa zaoberalo ako primeranosťou výšky tejto pokuty stanovenej v dolnej polovici zákonnej sadzby vo vzťahu k závažnosti pochybení, tak aj otázkou, či pokuta vo výške 550 eur nebude pre sťažovateľa likvidačná.

6. V prípade jedného formálneho porušenia ministerstvo sťažovateľa oslobodilo spod podozrenia, že znalecký posudok neopatril úradnou pečiatkou a predpísaným spôsobom nezošil. Ministerstvo pôvodné podozrenie nadobudlo z osobnej pracovnej verzie znaleckého posudku, no sťažovateľ toto podozrenie predložením rovnopisov vyvrátil.

7. Proti rozhodnutiu ministerstva podal sťažovateľ rozklad, ktorý ministerstvo rozhodnutím zo 6. februára 2018 zamietlo. Podľa ministerstva prvostupňový orgán v napadnutom rozhodnutí vady znaleckého posudku precízne vymedzil a svoje úvahy a právnu kvalifikáciu náležite, preskúmateľne a zákonne odôvodnil.

8. Sťažovateľ rozhodnutie ministerstva následne na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) napadol správnu žalobou, ktorú krajský súd rozsudkom z 29. septembra 2022 zamietol. Na námietku žalobcu o údajnej zmätočnosti výroku rozhodnutia správny súd odpovedal, že konanie žalobcu predstavovalo jeden skutok, malo však v sebe viacnásobné

porušenie zákona. Ak ho ministerstvo spod jedného porušenia oslobodilo výslovne vo výroku, postupovalo síce neštandardne, no správny súd túto neštandardnosť považoval len za formálnu vadu, ktorá nemá viesť k zrušeniu rozhodnutia. Bolo totiž v samotnom výroku a v spojení s odôvodnením rozhodnutia jasne definované, pri ktorých porušeníach bola sťažovateľova zodpovednosť preukázaná a pri ktorom jednom sa nepreukázala. Správny súd tiež vysvetlil, že zákon o znalcoch nevyžaduje na vyvodenie zodpovednosti za tento druh správneho deliktu zavinenie, ale ide o prípad objektívnej zodpovednosti. Zavinenie je relevantné len pri určení druhu a výšky sankcie. Podľa krajského súdu ministerstvo tiež dostatočne odôvodnilo, prečo považovalo viaceré vytýkané porušenia za závažné a prečo nebolo možné uložiť miernejšiu sankciu. Zároveň v zhode s judikatúrou ministerstvo skúmalo aj to, či by uloženie pokuty v danej výške malo pre žalobcu likvidačný charakter, a svoj negatívny záver tiež riadne odôvodnilo. V tejto súvislosti správny súd dodal, že výber konkrétnej sankcie je správnym uvážením žalovaného, ktoré správny súd preskúmava len obmedzene.

9. Sťažovateľ rozsudok krajského súdu napadol kasačnou sťažnosťou, ktorú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej najvyššiemu správne súdu vytýka v podstate dve pochybenia.

11. Po prvé, sudca spravodajca a predseda senátu v jednej osobe nemôže byť považovaný za objektívne nestranného, pretože „*v priebehu administratívneho konania, ktoré bolo predmetom konania*“ pred najvyšším správnym súdom pôsobil na ministerstve spravodlivosti. Konkrétne na ministerstve pôsobil v rokoch 2020 – 2021 ako štátny tajomník, v rokoch 2019 – 2020 ako člen pracovných skupín pre novelizáciu občianskeho procesného práva a riešenie bezpečnostných previerok sudcov a v rokoch 2010 – 2012 bol členom rozkladovej komisie ministerstva. Odvolávajúc sa na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), sťažovateľ argumentuje, že vzhľadom na vzťah sudcu spravodajcu k ministerstvu spravodlivosti tento trpí nedostatkom nestrannosti.

12. Po druhé, k viacerým argumentom prezentovaným v kasačnej sťažnosti sa najvyšší správny súd nevyjadril vôbec alebo iba nedostatočne:

a) Sťažovateľ argumentoval potrebou aplikácie materiálneho korektívu aj na správne delikty, teda na vyvodenie administratívnej zodpovednosti podľa neho nestačí naplnenie zákonných znakov správneho deliktu, ale zároveň predmetné porušenie musí dosahovať aj určitú mieru spoločenskej škodlivosti.

b) Sťažovateľ argumentoval nekompletnosťou právnej vety prvostupňového rozhodnutia ministerstva, kde podľa neho absentovali zákonné znaky správneho deliktu.

c) Sťažovateľ argumentoval, že prvostupňové rozhodnutie ministerstva je zmätočné, pretože ho vo výroku z toho istého skutku uznalo vinným a zároveň oslobodilo.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť je podaná oprávnenou osobou a včas, obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti a sťažovateľ je riadne zastúpený advokátom. Pred podaním ústavnej sťažnosti sťažovateľ vyčerpal všetky dostupné opravné prostriedky a ústavný súd nezistil ani žiaden iný dôvod neprípustnosti. Predtým, ako by ústavná sťažnosť mohla byť prijatá na ďalšie konanie, ostáva ešte posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená a teda či nie je potrebné ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Sťažovateľ nenamieta len porušenie svojich práv zaručených ústavou a dohovorom, ale aj práva podľa čl. 47 charty. Avšak podľa čl. 51 ods. 1 charty je táto pre členské štáty záväzná iba v prípade, že vykonávajú právo Únie. Keďže daná vec sa týka správneho trestania znalca za porušenia zákona pri výkone znaleckej činnosti, čo nie je „situácia upravená právom Únie“ (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 26. 2. 2013 vo veci C-617/10, *Åkerberg Fransson*, bod 19), charta v sťažovateľovom prípade nie je aplikovateľná. Ústavnú sťažnosť preto v časti namietaného porušenia čl. 47 charty treba odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

15. Pokiaľ ide o namietané porušenie ústavy a dohovoru, z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje zásadná odlišnosť. V dôsledku toho ich namietané porušenie ústavný súd spravidla preskúmava spoločne (I. ÚS 394/2024, II. ÚS 136/2024, III. ÚS 252/2024, IV. ÚS 349/2024), a preto tak urobí aj v tomto prípade.

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu tvrdeného nedostatku objektívnej nestrannosti predsedu senátu najvyššieho správneho súdu (III.1) a z dôvodu nedostatočnej reakcie najvyššieho správneho súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku na sťažovateľove argumenty prezentované v kasačnej sťažnosti (III.2).

III.1. K namietanej možnej zaujatosti predsedu senátu:

17. Sťažovateľ namieta nedostatok objektívnej nestrannosti predsedu senátu z dôvodu jeho profesionálnych kontaktov s jednou z procesných strán, ministerstvom spravodlivosti. Odvolávajúci sa na priložený životopis predsedu senátu, uvádza, že „v priebehu administratívneho konania“, ktoré bolo predmetom napadnutého rozsudku, tento pôsobil ako štátny tajomník na ministerstve spravodlivosti, z čoho má vyplývať, že sa objektívnemu pozorovateľovi nemôže javiť ako nestranný. Odvoláva sa pritom na dva rozsudky EŠLP, konkrétne *McGonnell v. Spojené kráľovstvo* (č. 28488/95, 8. 2. 2008) a *Chim a Przywieczerski v. Poľsko* (č. 36661/07 a č. 38433/07, 12. 4. 2018). Podľa ústavného súdu však tieto sťažovateľove argumenty neobstoja.

18. V prvom rade nie je pravda, že predseda senátu bol „v priebehu administratívneho konania“ štátnym tajomníkom. Z priloženého životopisu vyplýva, že túto funkciu zastával od júna 2020 do júla 2021, keď mal aj prerušený výkon funkcie sudcu Krajského súdu v Trnave, ktorú inak zastával od januára 2018 až do jeho nástupu do funkcie sudcu najvyššieho správneho súdu v auguste 2021. Predtým pôsobil ako sudca na Okresnom súde Dunajská streda od roku 2014. Ministerstvo vydalo rozhodnutie o zamietnutí rozkladu 6. februára 2018, pričom správne konanie proti sťažovateľovi ministerstvo začalo v auguste 2017. V čase pôsobenia predsedu senátu na poste štátneho tajomníka teda administratívne konanie už roky neprebiehalo. Z priloženého životopisu

tiež vyplýva, že predseda senátu bol členom pracovných skupín ministerstva pre novelizáciu civilného procesu a sudcovské previerky v rokoch 2019 a 2020. Počas celého pôsobenia predsedu senátu na ministerstve prebiehalo jedine konanie o správnej žalobe na Krajskom súde v Bratislave, kde predseda senátu vôbec nepôsobil.

19. Po druhé neobstojí ani argumentácia judikatúrou ESLP. Vo veci *Chim a Przywieczerski* ESLP nezistil žiadne porušenie požiadavky nestrannosti, pretože nebolo preukázané, že namietaný sudca varšavského krajského súdu sa skutočne zúčastnil legislatívnych prác na novele trestného zákonníka, ktorá zasiahla do pozície sťažovateľov (body 174 – 177). Vo veci *McGonnell* ESLP zistil porušenie požiadavky nestrannosti z dôvodu, že namietaný sudca rozhodoval v spore o územnom pláne, ktorého schvaľovania sa predtým zúčastnil ako predseda miestneho parlamentu v Guernsey (body 55 – 57). V oboch sťažovateľom uvádzaných rozsudkoch teda základnou otázkou bolo, či namietaný sudca už predtým nejakým spôsobom rozhodoval v danej veci. Nič však nenasvedčuje tomu, že predseda senátu najvyššieho správneho súdu sa akokoľvek podieľal na či už prvostupňovom, alebo druhostupňovom rozhodnutí ministerstva ani akokoľvek inak predtým prišiel do styku s predmetom konania o kasačnej sťažnosti.

20. Hoci sa sťažovateľ odvoláva na rozsudky ESLP, kde kľúčovou bola otázka predchádzajúceho rozhodovania sudcu v danej konkrétnej veci, sám v ústavnej sťažnosti takto neargumentuje, ale nedostatok objektívnej nestrannosti vidí už len v samotnej skutočnosti, že predseda senátu predtým pôsobil na ministerstve, teda u protistrany. Ústavný súd sa preto bude zaoberať otázkou, či už samotné predchádzajúce profesionálne vzťahy predsedu senátu s ministerstvom nezakladajú u neho nedostatok objektívneho zdania nestrannosti.

21. Pokiaľ ide o objektívny test nestrannosti, ten v zmysle konštantnej judikatúry ESLP spočíva v otázke, či nezávisle od sudcovho konkrétneho správania určité preukázateľné skutočnosti vzbudzujú pochybnosti o jeho nestrannosti. V dôsledku toho sa pri rozhodovaní o tom, či v danom prípade existuje legitímny dôvod obávať sa nedostatku nestrannosti sudcu, berie do úvahy aj názor dotknutej osoby, ktorý však nezohráva rozhodujúcu úlohu. Rozhodujúce je, či obavy dotknutej osoby možno považovať za objektívne odôvodnené. Toto posúdenie sa v podstate týka hierarchických alebo iných väzieb medzi sudcom a ďalšími účastníkmi konania. V každom jednotlivom prípade je preto potrebné určiť, či povaha a stupeň predmetného vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu. Význam tu môže zohrávať dokonca aj zdanie nestrannosti, pretože v stávke je dôvera, ktorú súdy v demokratickej spoločnosti musia u účastníkov konania vzbudzovať (*Bosev v. Bulharsko*, č. 62199/19, 4. 6. 2024, body 57 – 59).

22. Iba v niekoľkých málo prípadoch sa ESLP vyjadroval k otázke objektívnej nestrannosti pri existencii určitých profesionálnych vzťahov sudcu s jednou z procesných strán. Kľúčovým v tejto línii je najmä rozsudok zo 17. júna 2003 vo veci *Pescador Valero v. Španielsko*, č. 62435/00, kde k porušeniu požiadavky objektívnej nestrannosti došlo v dôsledku toho, že namietaný sudca bol zároveň docentom na univerzite, ktorá bola protistranou v konaní, a teda v čase rozhodovania „mal už niekoľko rokov úzke a pravidelné profesionálne vzťahy s univerzitou“ a poberal od nej za pedagogickú činnosť pravidelný príjem v nezanedbateľnej výške. Z tohto dôvodu boli podľa ESLP sťažovateľove obavy z nedostatku nestrannosti objektívne opodstatnené (bod 27). O analogický prípad išlo aj v rozsudku z 1. decembra 2015 vo veci *Blesa Rodríguez v. Španielsko*, č. 61131/12 (bod 44). V rozsudku zo 14. decembra 2023 vo veci *Syndicat national des journalistes*

a iní v. Francúzsko, č. 41236/18, sa EŠLP zaoberal otázkou objektívnej nestrannosti troch sudcov francúzskeho Kasačného súdu, ktorí rozhodovali v civilnej veci, kde protistranou bolo vydavateľstvo, u ktorého títo sudcovia pravidelne publikovali odborné články a organizovali semináre, teda mali s protistranou „pravidelné, úzke a odplatné vzťahy“, v dôsledku čoho EŠLP zistil porušenie požiadavky nestrannosti súdu (body 51 – 57).

23. Za zmienku stoja aj rozsudky EŠLP, kde bol namietaný sudca predtým prokurátorom. V rozsudku z 3. decembra 2019 vo veci *Paunović v. Srbsko*, č. 54574/07, EŠLP nezistil porušenie požiadavky objektívnej nestrannosti u namietaného sudcu, ktorý predtým pôsobil v čase prebiehajúceho prípravného konania ako prokurátor na úrade prokuratúry vedúcom trestné stíhanie vo veci, a to z dôvodu, že nebol nijako hierarchicky nadriadený prokurátorom, ktorí mali danú trestnú vec pridelenú, ani do veci nemal ako zasahovať (body 41 – 42). Iba v prípadoch, keď namietaný sudca bol predtým v rozhodnom čase hierarchicky nadriadeným vo vzťahu k prokurátorom činným v danej veci, zistil EŠLP nedostatok objektívnej nestrannosti (rozsudok z 1. 10. 1982 vo veci *Piersack v. Belgicko*, č. 8692/79, rozsudok z 1. 2. 2024 vo veci *Ugulava (č. 2) v. Gruzínsko*, č. 22431/20).

24. Posudzovaný prípad sa líši od tých práve citovaných vo viacerých aspektoch. Po prvé, na rozdiel od situácie v rozsudkoch *Pescador Valero*, *Blesa Rodríguez* a *Syndicat national des journalistes*, kde namietaný profesionálny vzťah k protistrane v čase rozhodovania stále trval, v prípade predsedu senátu najvyššieho správneho súdu už akýkoľvek predchádzajúci vzťah k ministerstvu v čase podania kasačnej sťažnosti netrval. Po druhé, kým v troch citovaných veciach išlo o právnické osoby (verejné univerzity a vydavateľstvo), v posudzovanom prípade ide stále o štátny orgán. Posudzovaný prípad sa tak najviac približuje k situácii v rozsudku *Paunović*, no aj od nej sa líši v tom, že predseda senátu ani nepôsobil na ministerstve v čase, keď tam prebiehalo správne konanie.

25. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuvádza, v čom presne spočívajú jeho obavy z nedostatku nestrannosti predsedu senátu, no ústavná sťažnosť vyznieva, akoby sa u predsedu senátu mala predpokladať akási automatická a pretrvávajúca prílišná kolegialita k štátnemu orgánu, na ktorom predtým pôsobil v nesúvisiacom čase a v nesúvisiacich funkciách. Ústavný súd nevidí žiaden dôvod na takýto predpoklad a navyše poznamenáva, že v tom prípade by ani žiaden sudca, ktorý napríklad kariérne postúpil z okresného na krajský súd, nemohol už nikdy rozhodovať o odvolaniach proti rozhodnutiam daného okresného súdu. Pokiaľ teda sťažovateľ neuvádza žiadne konkrétnejšie dôvody, prečo má byť nestrannosť predsedu senátu spochybnená, ústavný súd musí konštatovať, že jeho obavy z možnej zaujatosti nie sú objektívne podložené.

26. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému nedostatočnému odôvodneniu:

27. Sťažovateľ namieta nedostatočnú odpoveď odôvodnenia napadnutého rozsudku na viaceré argumenty prezentované ním v kasačnej sťažnosti, ktoré sú vymenované v bode 12 tohto uznesenia.

28. Podľa konštantnej judikatúry EŠLP rozsudky súdov majú byť primerane odôvodnené. Rozsah, v akom sa táto povinnosť odôvodnenia uplatňuje, sa môže líšiť v závislosti od povahy rozhodnutia a musí sa určiť na základe okolností prípadu. Bez toho, aby sa vyžadovala podrobná odpoveď

na každý argument predložený sťažovateľom, táto povinnosť predpokladá, že strany súdneho konania môžu očakávať, že dostanú konkrétnu a výslovnú odpoveď na argumenty, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok tohto konania (*Meli a Swinkels Family Brewers N.V v. Albánsko*, č. 41373/21 a č. 48801/21, 16. 7. 2024, bod 68). Pri skúmaní spravodlivosti súdneho konania ESLP najmä v minulosti rozhodol, že ignorovaním konkrétneho, relevantného a dôležitého argumentu sťažovateľa vnútroštátne súdy porušia svoje povinnosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (*Cupial v. Poľsko*, č. 67414/11, 9. 3. 2023, bod 57; *Zhang v. Ukrajina*, č. 6970/15, 13. 11. 2018, bod 61).

29. Aj ústavný súd stabilne judikuje, že sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, teda aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola v odôvodnení daná odpoveď (I. ÚS 305/2024, II. ÚS 136/2024, III. ÚS 38/2024, IV. ÚS 259/2024). Rozsah reakcie súdu na konkrétne námietky účastníka konania je, čo sa týka šírky odôvodnenia, vždy spätý s otázkou hľadania miery. V určitých prípadoch možno akceptovať aj odpovede implicitné (III. ÚS 615/2023).

30. Úlohou ústavného súdu bude teda posúdiť, či jednotlivé sťažovateľove argumenty boli takého charakteru, že sa vyžadovala konkrétna a výslovná odpoveď, najmä teda či boli vyjadrené konkrétnym spôsobom a či boli relevantné pre výsledok konania. Následne musí ústavný súd posúdiť, či na argumenty spĺňajúce tieto požiadavky sťažovateľ dostal dostatočne konkrétnu a výslovnú odpoveď.

31. Sťažovateľ namieta, že najvyšší správny súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkou neúplnosti právnej vety výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia. Sťažovateľ k tomuto najprv v správnej žalobe uvádza iba túto vetu: „*Rovnako absentuje kompletná právna veta výrokovej časti.*“ V kasačnej sťažnosti toto opakuje, dodáva, že „*právna veta... by mala obsahovať zákonné znaky správneho deliktu, a nielen označenie skutku a právnej kvalifikácie*“. Neuvádza však už, aké konkrétne znaky v právnej vete chýbajú. Podľa ústavného súdu teda nejde o dostatočne konkrétny argument na to, aby zakladal povinnosť najvyššieho správneho súdu na neho konkrétnym a výslovným spôsobom reagovať. Ústavný súd po oboznámení sa s prvostupňovým rozhodnutím navyše konštatuje, že jeho výrok skutkovú aj právnu vetu obsahuje. Výrok v bode I uznáva sťažovateľa vinným v celkovo 8 bodoch z pochybení, ktorých sa v znaleckom posudku dopustil (skutková veta), ktoré sú následne právne kvalifikované ako konkrétne porušenia konkrétnych ustanovení zákona o znalcoch a tieto napokon subsumované pod iný správny delikt podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona o znalcoch, podľa ktorého sa správneho deliktu dopustí znalec, ktorý „poruší iné povinnosti ustanovené týmto zákonom“ (právna veta). Ani ústavnému súdu nie je jasné, ktoré zákonné znaky správneho deliktu majú vo výrokovej časti podľa sťažovateľa chýbať.

32. Sťažovateľ argumentoval ďalej tým, že ministerstvo sa nezaoberalo otázkou možnej aplikácie materiálneho korektívu, teda posúdením, či porušenia, ktorých sa dopustil sťažovateľ v znaleckom posudku, nie sú predsa len takého zanedbateľne nízkeho stupňa spoločenskej škodlivosti, že napriek formálnemu naplneniu znakov správneho deliktu konanie sťažovateľa ako správny delikt nemá byť vôbec postihnuté. K tomu najvyšší správny súd uvádza, že „*správny súd v ods. 70 odkázal na to, že ukladaním sankcie v rámci zákonom prípustných druhov a výmer žalovaný vykonával správnu úvahu, ktorú súd môže preskúmať len obmedzene. Zároveň už v ods. 69 zrozumiteľne vysvetlil, že žalovaný doterajší bezproblémový priebeh výkonu znaleckej činnosti vyhodnotil tým, že žalobcovi neuložil prísnejšie sankcie. Podľa správneho súdu sú tieto odpovede správneho súdu na argumenty*

žalobcu dostatočné z hľadiska § 139 ods. 2 SSP, ale aj čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“

33. Hoci ústavný súd konštatuje, že najvyšší správny súd mal dať konkrétnejšiu, presnejšiu a menej strohú odpoveď na pomerne podrobne formulovaný argument sťažovateľa, v okolnostiach prípadu ešte považuje takúto odpoveď za ústavne akceptovateľnú, a to z nasledujúcich dôvodov.

34. Ministerstvo v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia podrobne uvádza, prečo dospelo práve k takejto výške a druhu sankcie. Ministerstvo jednak na základe poľahčujúcich okolností vylúčilo uloženie najprísnejších možných sankcií, no na druhej strane, a čo je v tomto bode úplne kľúčové, podľa ministerstva vzhľadom na vysokú závažnosť niektorých pochybení nebolo možné považovať ani uloženie iba písomného napomenutia za dostačujúcu sankciu. Ministerstvo teda usúdilo, že vhodnou sankciou bude peňažná pokuta a že dostatočná nebude ani najnižšia možná výška pokuty.

35. Sťažovateľ v tejto časti argumentuje aj judikatúrou Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, no ani v tomto prípade sa uvádzaná judikatúra na sťažovateľov prípad neaplikuje. Cituje z rozsudku vo veci sp. zn. 5 As 52/2013 z 22. januára 2015, ktorý sa následne v citovanej časti odvoláva na skorší rozsudok vo veci sp. zn. 7 Afs 27/2008 z 31. októbra 2008. Rozsudok z roku 2015 sa týkal prípadu právnickej osoby, ktorej bola uložená pokuta za nerešpektovanie zákazu výrubu stromov, a najmä otázky, či v situácii, keď žalobca síce nerešpektoval vtedy mu právoplatne uložený zákaz vyrúbať predmetné stromy bez príslušného povolenia orgánu ochrany prírody, avšak toto správne rozhodnutie o uložení zákazu bolo následne ako nezákonné zrušené, môže táto okolnosť mať vplyv na dovtedajší záver o tom, že výrubom sa žalobca dopustil správneho deliktu. Súdny dospeli k záveru, že takéto konanie žalobcu za daných okolností (nezákonnosť rozhodnutia o zákaze výrubu) nedosahuje ani minimálneho stupňa spoločenskej nebezpečnosti, preto nemôže ísť o správny delikt. Rozsudok z roku 2008 sa týkal prípadu fyzickej osoby kupujúcej nehnuteľnosť od manželov, ktorým zaplatil v hotovosti, no z dôvodu, že prekročil zákonný limit pre hotovostné platby, mu bola správnym orgánom uložená pokuta na dolnej hranici zákonnej sadzby. Kľúčovou sa však opäť stala otázka, či takéto konanie dosahuje potrebný stupeň spoločenskej nebezpečnosti na to, aby mohlo byť posúdené ako správny delikt, pretože podľa Najvyššieho správneho súdu Českej republiky ho možno iba ťažko vnímať ako „*pochybnú platbu, ktorá zakrýva skutočný pôvod finančných prostriedkov získaných z aktivít organizovaného zločinu, korupcie či terorizmu*“.

36. Je nepochybné, že sťažovateľova situácia nie je s uvádzanými českými prípadmi totožná. Ministerstvo neuložilo najmiernejšiu možnú sankciu (písomné napomenutie) a ani pokutu neuložilo v najnižšej možnej výške, pretože sťažovateľove pochybenia vyhodnotilo ako natoľko závažné, že si vyžadovali uloženie pokuty v tej výške, v akej bola uložená. Podľa ministerstva „*nepreskúmateľnosť a vyjadrovanie sa nad rámec udeleného oprávnenia patria medzi najzávažnejšie pochybenia znalcov, ktoré majú priamy vplyv na dôkaznú silu, resp. presvedčivosť záverov znalca. Bez ohľadu na to, že samotné závery môžu byť správne, je absolútne esenciálne, aby im predchádzalo zrozumiteľné a dostatočné vysvetlenie. Vágnosť, neurčitosť či absencia odôvodnenia je nežiaduca, keďže ide o rovnako podstatnú, ak nie podstatnejšiu časť ako samotné stručné závery. Správnym štátom je rovnako neodmysliteľne späté, že jednotlivé orgány či oprávnené osoby vykonávajú svoju činnosť len v rozsahu udeleného oprávnenia. Z perspektívy dôsledkov protiprávneho konania znalca nemožno opomenúť, že znalecký posudok bol vypracovaný na účely civilného konania o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Keďže*

znalecké posudky sú najčastejšie nosným dôkazom v takýchto konaniach, je nesmierne dôležité, aby boli nielen odborne správne, ale splňali aj všetky ustálené formálne, obsahové a materiálne náležitosti a nevyvolávali pochybnosti o ich riadnom vypracovaní“. Podľa ústavného súdu ministerstvo týmto a ďalším nadväzujúcim textom zrozumiteľne vysvetlilo, prečo je potrebná sankcia práve tohto druhu a v takej výške. Z citovaných úvah ministerstva je implicitne zjavné, že aplikácia materiálneho korektívu pre neho neprichádzala do úvahy a v rozpore s tým, čo tvrdí sťažovateľ, spoločenskou škodlivosťou konania sťažovateľa sa ministerstvo dôkladne zaoberalo a ústavne akceptovateľným spôsobom ju odôvodnilo.

37. Sťažovateľ napokon namietal zmätočnosť výroku prvostupňového rozhodnutia, pretože podľa neho bol z toho istého skutku uznaný za vinného a zároveň oslobodený, čo sa navzájom vylučuje. Najvyšší správny súd k tomu uviedol (bod 15 napadnutého rozsudku), že *„slovný opis konania žalobcu, za ktoré sa mu ukladá sankcia, a jeho konania, z ktorého bol oslobodený, nevykazuje žiadnu identitu. Žalobca bol (I.) uznaný vinným okrem iného z toho, že nedodrжал predpísanú osnovu znaleckého posudku tým, že sa dopustil istých pochybení na jeho titulnej strane, v jeho tele a znaleckej doložke. Oslobodený (II.) však bol z nedodržania tejto osnovy tým, že nepripojil odtlačky znaleckej pečiatky. Nepripojenie pečiatky je celkom zreteľne úplne iná skutočnosť než chyby v titulnej strane, tele posudku a znaleckej doložke. Vo výsledku teda nie je potrebné riešiť komplikovanú otázku, či tieto skutočnosti tvorili súčasť jedného skutku alebo boli samostatnými skutkami a či vyššie uvedené zásady pre posudzovanie a rozhodovanie o jednotnosti skutkov platia aj pre správne trestanie (na základe § 195 SSP). Celkom zjavná odlišnosť opísaných skutočností v oboch výrokoch prvostupňového rozhodnutia vylučuje akúkoľvek pochybnosť o tom, za čo bol žalobca postihnutý a spod čoho bol oslobodený. Zároveň je celkom zrejmé, že obe konania sú vymedzené celkom odlišnými okolnosťami. Žalobcove argumenty tak nijako nepodvrátili záver správneho súdu, že táto vada môže byť nanajvýš formálnou, ktorá nemohla mať nijaký vplyv na jeho postavenie v konaní. Preto neopodstatňuje zrušenie rozhodnutia žalovaného.“*

38. Podľa ústavného súdu tým najvyšší správny súd zrozumiteľne a vyčerpávajúco vysvetlil, prečo sťažovateľovo tvrdenie, že rozhodnutie ministerstva je vo výrokovej časti zmätočné, neobstoí. Po oboznámení sa s prvostupňovým rozhodnutím ministerstva ústavný súd potvrdzuje, že skutočne nie je možná akákoľvek pochybnosť o tom, za čo bol žalobca postihnutý a spod čoho bol oslobodený, pretože tieto čiastkové porušenia sú vo výrokovej časti jasne odlišiteľné. Rozhodnutie ministerstva tak žiadnou vadou zmätočnosti netrpí.

39. Keďže ústavný súd nezistil žiadne také nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré by v zmysle už uvedenej stabilnej judikatúry zakladali porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vyhodnotil ústavnú sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu